

„Van mááásik!”

ELEMZÉS

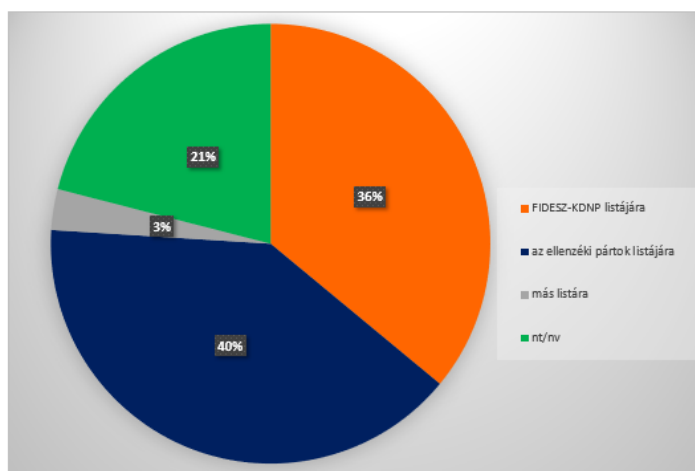
AZ ELLENZÉKI PÁRTOK KÖZÖS INDULÁSÁNAK ESÉLYEIRŐL A 2022. ÉVI ORSZÁGGYŰLÉSI VÁLASZTÁSON

Bizonyára sokan emlékeznek még Eötvös Gábor zseniális cirkuszművész bohóc számára, amelyben újabb és újabb – igaz egyre kisebb méretű - zeneszerszámokat varázsol elő ruhájából, amikor egyet egyet elvesznek tőle. „Van mááásik” – mondja – és mintha a jelenlegi kormánypárt számára is ez lenne a minta a választási törvény újabb és újabb, éppen tízedik módosítása során.

De van-e oka a FIDESZ-KDNP-nek arra, hogy folyamatosan szűkítse valódi ellenzékének mozgásterét? A Szociális Demokráciáért Intézet kutatásai szerint van!

A kedden éjszaka beterjesztett választási törvény módosítása –egyéb módosítások mellett – a kamupártok, és kimondatlanul is, a kis pártok indulásának megakadályozására való hivatkozással, mintha éppen egy, vagy legfeljebb két táborba, azaz pártlistába kívánná terelni az ellenzéki pártokat. Korábbi kutatásunk, amelyet utóbb több közvélemény-kutatóintézet felmérése is megerősített, azt is mutatta, hogy a felnőtt népesség nagyjából 1/3-1/3-ad arányban támogatja a kormánypártokat és a hat ellenzéki párt (MSZP, Párbeszéd, LMP, MOMENTUM, DK, JOBBIK) közös listáját, miközben a szavazók egyharmada még nem jelölte meg, hogy kire adja szavazatát. Az is kiderült, hogy az ellenzékre szavazók majd 90%-a támogatja azt, hogy 2022-ben mind a 106 egyéni választókerületben közös kihívót állítson a hat ellenzéki párt a kormánypárt jelöltjével szemben.

Legújabb kutatásunk, amelyet november 9 és 11-e között a Szociális Demokráciáért Intézet megbízásából a ZÁVECH RESEARCH Piac- és Társadalomkutató Intézet IVR kutatást végzett 1000 fős országos mintán, több kérdésben kikérve a választópolgárok véleményét az ellenzéki együttműködésről. E kutatás során már a korábbi vizsgálathoz képest többen, az összes megkérdezett 40%-a támogatta a közös ellenzéki listát, a 36%-os támogatottsággal rendelkező FIDESZ-KDNP listával

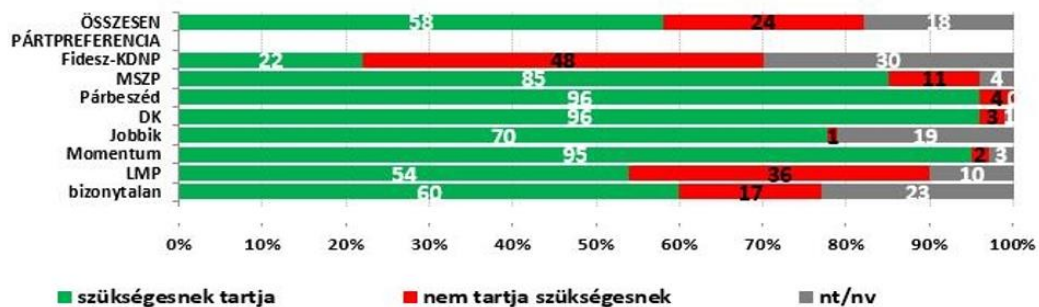

szemben. A választók csak 3%-a kíván más listára szavazni. A korábban a pártválasztásban bizonytalan szavazók körében is, amennyiben kevesebb listára lehet szavazni, nagyobb az ellenzéki pártok listájának támogatottsága (27%), a FIDESZ-KDNP listáé 17%.

A hat ellenzéki párt a NER-t elutasító választók üzenetét megértve elkezdte kimunkálni a következő országgyűlési választáson történő közös indulás feltételeit. Megállapodás született arról, hogy a 106 egyéni választókerületben közös jelöltet indítanak, akik kiválasztására – a sikeres budapesti főpolgármester választás mintájára – legitim formának tekintik a választókerületekben rendezett előválasztást is. Napirendre került a közös program előkészítése is, a pártok szakértői szinten megkezdtek ennek kidolgozását.

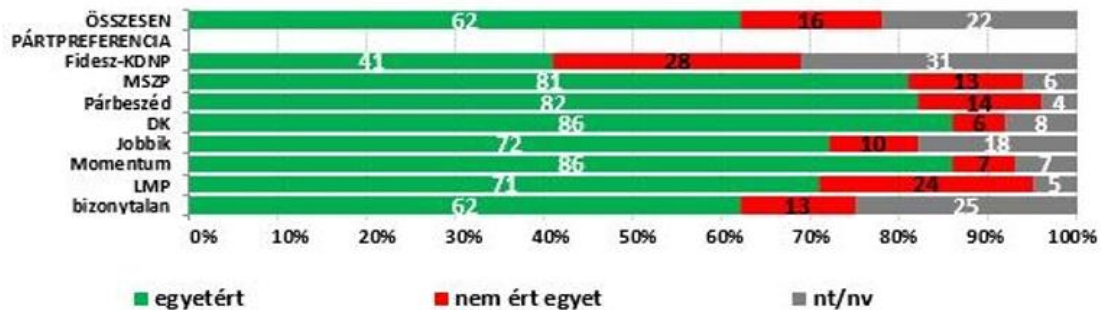
Legfrissebb kutatásunk szerint a választók 58%-a, az ellenzéki szavazóknak pedig 86%-a szükségesnek tartja, hogy a hat ellenzéki pártnak közös programja legyen a választásokra. Még a kormánypárti szavazók 22%-a is úgy vélekedett, hogy az ellenzéknek közös programmal kell a választópolgárok elé állnia. A jelenleg bizonytalan szavazók 60%-a is szükségesnek tartja az ellenzéki pártok közös programját. Az ellenzéki pártok szavazói körében nagyon magas a közös program elfogadásának támogatása: a DK-sok 96, a MOMENTUM-os szavazók 95%-a támogatja. Legkevésbé az LMP szavazók tartják szükségesnek a közös program melletti elköteleződést, noha táborukban is többségben vannak a támogatók.

Ön szükségesnek tartja vagy nem tartja szükségesnek, hogy az ellenzéki együttműködésben résztvevő pártoknak, a DK-nak, a Momentumnak, a Jobbiknak, az MSZP-nek, az LMP-nek, a Párbeszédnek közös választási programja legyen?
(Összes megkérdezett, %)

Gyakori érvelése a kormánypártoknak az ellenzéki pártok közös indulása ellen, hogy amennyiben a szavazók az ellenzéki összefogást juttatják hatalomra 2022-ben, akkor egy ilyen széles koalíció kormányzasképtelen lenne. Valóban meg kell teremteni a megválasztott képviselők kötelezettségét, hogy a közös program megvalósítását támogatják az új parlamentben. Az összes megkérdezett 62%-a vélekedik úgy, hogy csak az lehet az ellenzék közös jelöltje, aki elfogadja a közös programot. Az ellenzéki szavazók 80%-a ezt az álláspontot osztja. Leginkább a DK és a MOMENTUM szavazói (86-86%), legkevésbé az LMP szavazói tartják ezt feltételnek, de utóbbiak körében is 71%-os a kötelezettségvállalás szükségességének támogatása. A kormánypárti szavazók 41%-a is hasonlóan vélekedik.

Őn egyetért vagy nem ért egyet azzal, hogy csak akkor lehet valaki az ellenzéki pártok közös egyéni képviselőjelöltje, ha elfogadja a pártok közös programját?
(Összes megkérdezett, %)

Tekintettel arra, hogy megoszlanak arról a vélemények a NER-rel szembenállók körében is, hogy az ellenzéki pártoknak **egy** közös listával kell-e indulni a 2022-es országgyűlési választáson, erről is véleményt kértünk kutatásunk során. A választók 57%-a az egy közös listát támogatta, csak 18% gondolta célszerűnek a több listát. Az ellenzéki szavazók 78%-a pedig az egy közös ellenzéki listára szavazott, csupán egytizedük preferálta a több listát. Ez esetben is a DK és a MOMENTUM szavazói a legelkötelezettebbek az egy lista mellett (88% illetve 83%), de az LMP-s szavazók négyötöde is az egy listát támogatja. Meglepő módon magas a több lista támogatása az MSZP szavazók körében és nem meglepő módon a JOBBIK táborában, bár még a jobbikosok közel kétharmada is kiáll az egy lista mellett. A kormánypárti szavazók között is többségben vannak az egy ellenzéki listát támogatók.

Őn szerint a Fidesz listával szemben hogyan célszerű az ellenzéki pártoknak indulni, ha egy közös listát állítanak vagy ha több listát állítanak?
(Összes megkérdezett, %)

Abban biztos lehet a NER egyre bővülő ellenzéke, hogy akárcsak Eötvös zenebohóc köpenyében, a FIDESZ kabátjában is „van másik!”. Ezért a borsodi 6. számú időközi országgyűlési választás tanulságait is figyelembe kell venniük az ellenzéki pártoknak. A választás után folytatott kutatásunk azt erősítette meg, hogy a hat ellenzéki párt összefogását olyan jelöltnek kell képviselnie minden választókerületben, akit az ellenzéki szavazók magukénak tekintenek és részt is vesznek a szavazáson. Amennyiben a jelölt személye támadható, ne legyen senkinek kétsége, hogy a kormánypárt valamennyi rendelkezésre álló eszközzel támadni fogja. Kutatásunk szerint ezek erősen befolyásolták az ellenzéki szavazók aktivitását a borsodi időközi választáson. Az ottani tapasztalatok is motiválhatták a kormánypártok betervezett

törvénymódosítását, azaz, hogy kihasználják a közös listát elfogadni nem tudó ellenzéki szavazók távoltartásának lehetőségét.

Kutatásunk arra is rávilágított, hogy az ellenzéki szavazók aktivitását erősen befolyásolta az is, hogy kevésnek tartották azt az információt, amely eljutott hozzájuk a képviselőválasztásról, illetve az ellenzék közös jelöltjéről. Valószínűsíthető, hogy egy előválasztás lebonyolítása a megfelelő jelölt személyének kiválasztására és az ellenzéki szavazók változást akaró igényének lehetővé tételére, fenti információhiányt legalábbis mérsékelni tudta volna.

Szeredi Péter

Szociális Demokráciáért Intézet